

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia interesantă”, „Foia de glume „Bobiriaci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — **Pentru economi:** numai 6 cor. la an! „Lib.” cu „Foia Int.” pt. economi 5 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foia națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL.

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscrisurile nu să dau înapoi. ==

ACESTA-I ADEVĂRUL!

Numărul mai nou al revistei „Luceafărul” din Sibiu, are un articol privitor la „împăcarea” despre care se vorbește acum atât de mult. Aflăm că gândirea și simțirea talmăcită prin acest articol, răspunde atât de mult adevărului, încât le dăm aci și noi cetitorilor noștri, — mai ales că aceleaș pări le-am arătat și noi de repezite ori în cele ce am scris până acum asupra acestui lucru.

Iaca ce spune, printre altele, numitul articol:

„În planul întâi al discuțiilor noastre de obște, a ajuns un lucru, despre care de atâtea ori a mai fost vorba: pricina înțelegerii noastre cu hotărâtorii în politica Ungariei. Lumea dela noi, atât cea românească, cât și cea ungurească, așteaptă cu nerăbdare să vadă, dacă desbaterile ce se urmează între ministrul președinte conte Tisza și aleșii comitetului nostru național, se vor sfârși cu o înțelegere sau vor sporî numai numărul acestui fel de desbateri, rămase zadarnice, din trecut.

Doar' desbaterile acestea nu sunt nouă, nici ca formă, nici ca cuprins. S'au mai urmat astfel de desbateri între oamenii de încredere ai comitetului nostru național și cu miniștrii președinți Wekerle, Hedervány, Lukács, — poate nu atât de oficios și stăruitor, dar tot cu memorii (carte a cererilor) și contra-memorii. În fond și în formă, aceste târgueli (tratative) nu sunt așadar nouă, dar nouă este vremea!

Încercările de până acum au fost hotărâte mai mult de voința zilei bărbaților politici ungari, de clipe trecătoare, de îndemnuri de tactică (de apucătură, manevră în luptele politice), numai de trebuințe poruncitoare, nu! Târguiele ce se urmează azi, sunt hotărâte de întâmplările mari

politice ce s'au petrecut în trecut cel mai apropiat și de întâmplările ce se întrezăresc în viitorul apropiat!

Spune că lumea zice rău acestor încercări, „târgueli de împăcare”, cită vreme în faptă, între împrejurările ce azi domnesc în împărăție, nu poate fi vorbă de o „împăcare” între neamul românesc și cel unguresc, căci trebuințele și năzuințele lor, nu se pot împăca între stările de azi din țară, — ci poate fi vorba cel mult de un armistițiu, o încetare a luptei pe un timp oarecare. Apoi urmează:

„E de puțină înșămănatate, dacă aceste târgueli vor duce la o înțelegere, ori se vor sfârși fără nici o bună încheiere. Urmările acestor târgueli vor fi, la ori ce întâmplare, mai însemnate chiar decât încheierea desbaterilor, ori care ar fi aceea!

Înțelegerea sau neînțelegerea româno-guvernamentală, nu va putea mulțumi pe nimenea, și, înainte de toate, nu va putea schimba viitorul, care nu e supus nici înțelegerilor dintre capii politici, nici pacturilor dintre partide, ci este hotărât de cursul regulat și cu tărie de fier al întâmplărilor istorice!

„Încheierea, la care vor ajunge desbaterile acestea, ori care ar fi aceea, va dovedi numai, că vremile sunt mai tari decât ori-ce voință de om, pentru că nu vor mai putea schimba sufletul mulțimei noastre românești.

Înainte cu câțiva ani, acest suflet dormea încă. Azi acest suflet este trezit! L'au trezit întâmplările istorice, și stăpîn peste el este acum numai idealul național (cea mai înaltă țintă a străduințelor neamului) în sem-

nul cărora s'au pornit aceste întâmplări mari!

„Înțelegere, pact, armistițiu, fie ce va fi, nu însemnează nimic în cumpăna marilor întâmplări, cari ne mână, fără să îngăduie vre-o împotrivire, spre ținta, care până acum ne-a luminat numai în amurg!”

Așa e!

Unele-altele.

Comitetul național, la sfat.

Pe zilele de 20, 21 Ianuarie, a fost conchemat la Budapesta Comitetul conducător al partidului nostru național român, pentru a i-se da samă despre înțelegerea, sau mai drept zis neînțelegerea, la care a putut ajunge comisia trimisă de comitet, pentru a desbate cu ministrul președinte Tisza, asupra așazisei „împăcări” a Românilor cu Ungurii.

Comitetul va da însuși deslușiri limpezi marelui obște românești despre ce a cercat și ce a putut ajunge, în desbaterile, pe cari nu el le-a căutat, ci la care a fost poftit, tras de mîneacă prin trimișii contelui Tisza.

Foile ungurești au publicat o mulțime de știri, cari de cari mai iscodite de ele, date cu socoteala, bănuite din cite o vorbă prinsă dela cutare Român, — dar adevărul deplin îl va spune numai comitetul, în vestirea ce s'a făgăduit a o face către marea obște, către întreg poporul român.

Ca ciudățenie de prin aceste foi dăm de pildă unele din cele ce le spune foia „Az Est”, cel scris în 20 Ian. El ține a ști următoarele:

Comitetul național român s'a întrunit azi înainte de prînz la sfat în localul din etagiul (rîndul) întâi a cafenelei „Clotild”, ca să și deee sama asupra celor pertractate cu Tisza. Românii au luat sub desbateri tot materialul pertractat cu Tisza. A domnit părerea de obște că membri comitetului (în de lipsă înfăptuirea pactului (a înțelegerii), căci înțelegerea cu guvernul ungar, e trebuință de viață pentru poporul român! (Păserea mălai visează! Asta ar însemna, că poporul nostru numai

asa mai poate avea viață în această țară, dacă să dă pe lingă guvern!.. Dar Românii adevărați, grosul, mulțimea, puterea poporului nostru, e, pare-mi-se, de părere tocmai contrară! Viață acestui popor nu atîrnă dela plăcerea ori neplăcerea, nici alui Tisza, nici a tot guvernului lui, nici a tuturor celor ce vor să mai vie!.. Red. L.)

A venit vorba — zice foia maghiară mai încolo, — despre aceea, că legîndu-se „pactul” (țîrgul de pace), mai are să rămînă în ființă partidul național român de azi, ori că deputații români să între în partidul guvernamental? Părerea celor mulți într'acolo s'a statornicit, că partidul, și dacă pactul ar reuși, are să rămînă ca partid de sine stătător, doar că ar sprîgîni și el guvernul (dacă se va simți mulțumit cu aceea ce i-se îmbie).

În firul schimbului de vorbe, unul dintre membri mai neînduplecați ai comitetului, a spus:

— Până acum Ungurii s'au purtat față de noi ca față cu niște vînzători de patrie (de țară). Măne poate, dacă pactul acesta se va înfăptui, vom fi priviți de poporul român, ca vînzători ai lui!..

Această vorbă e, firește, numai a celor mai neînduplecați. Încolo în comitet domnește peste tot părerea, că comitetul e mulțumit cu sfîrșitul, la care a ajuns în desbaterile sale cu guvernul!..

A venit vorba despre treburile bisericilor. Se spune că Tisza s'a arătat aplicat a lăsa să se înfiinzeze încă citeva Episcopate nouă gr.orientale, dar s'a legat de aceea, ca una din episcopiile dorite, să se înfiinzeze la Oradea mare și acolo cel dintîi episcop să fie Vasile Mangra, deputat în partidul „muncii”. (O scornitură și asta. Doar membri comitetului nici de vorbă nu vreau să stee cu Mangra, nici pe aproape să și-l vadă, tocmai pentru a nu lăsa lumea să i bănuiască, că ar fi azi un fel de urmași ai politiceii de slugoi, pe care o întrupează în sine scirbosul dezertor dela Orade! Red. Lib.)

Dupa'amiiaz comitetul a ținut ședință, sub președinția dlui G. Pop de Băsești. Dr. V. Branisce a desfășurat în o vorbire mai lungă, tot ce era de spus comitetului despre pertractările cu Tisza.

În firul vorbirii lui Branisce, ședința a fost întreruptă pe neașteptate, și Dr. Alexandru

Vajda-Voevod, St. C. Pop și Vas. Goldiș, s'auretras în o oda de-o parte, pentru a se sfătui! Că consfătuirea aceasta la o parte de ce a fost așa pe neașteptate de lipsă, despre asta n'a vrut nimenea, să dea nici o deslușire.

Comitetul a imputernicit pe Dr. Iuliu Maniu, să dea pentru marea obște deslușirea, pe care o va afla de bună, după a sa bună prețuire.

O altă foaie maghiară, „Magyarország” aducea știrea, vădit închipuită, că comitetul de aceea n'a putut ține ședință hotărâtoare în 20 Ian. căci cu o zi înainte doi membri ai comisiei, ce pertractase cu Tisza, dnii Maniu, St. C. Pop au alergat la București, iar Vajda la Viena, — de bunăsamă pentru a se sfătui acolo cu unii din cei ce le stau la spate, și apoi a-și îndrepta învins și hotărârea...

Asta pentru a-i negri cât se poate de bine și pe ei și pe Tisza nainte marel obște maghiară, că ar fi făcând politică după poruncă din afară. Și zice, că întreruperea aceea a ședinței comitetului de aceea s'a făcut, că pe atunci sosi-seră îndrumările nouă din afară...

Ziarul „Budapesti Hirlap” stînd aproape de Tisza și de partidul muncii, vorbind despre ședința comitetului spune, că nici o știre sigură nu s'a strecurat în afară despre desbaterile din ședință, căci membri comitetului s'au obligat a păstra secretul (taina) desbaterilor, până la încheierea lor. Arată însă că după știrile ce are, pertractările se vor încheia cu primirea „pactului”.

Ziarul „Az Ujság”, tot de-al lui Tisza spune: „Cei cunoscători ai stărilor de lucruri, după desbaterile de azi din ședința comitetului, au încredere foarte puțină în ducerea la o înțelegere pacnică”.

Dl Oct. Goga, — după același ziar, a spus unor gazetari ce l'au încungiuat cu întrebări, că: nu avem drept a face descoperiri pe sama ziarelor, până la urmă. Voim să luăm în desbatere toate plîngerile și cererile naționalității române, și fiindcă voim să statornicim stări bine rînduite pe un timp îndelungat, între poporul român și guvernul Ungariei, desbaterea va dura și două-trei zile”. „Az Ujság” însă ține a ști, că între membri comitetului s'au ivit mari deosebiri de păreri. Unii sunt mulțumiți cu cât îmbie Tisza, dar mulți nu.

„Pești Hirlap”, foaie contrară lui Tisza, îl învinue pe acesta de vînzare de neam, pentru că suferă ca Românii să fie sfatul lor în Budapesta, ca comitet național, deși lucrarea acestui comitet a fost și e oprită prin o porunceală (ordinațiune) ministerială de pe vremea Memorandului, prin Hieronimi.

„Tisza a lovit în cap dieta ungurească, zice „P. H.”, și în

locul ei a făcut o dietă românească, de durată scurtă în Budapesta! Căci așa se poate numi sfatul Valahilor început aici”...

„Românul” dela Arad scrie în ziua dinții a ședinței, despre ședința comitetului începută în acea zi, — legînd bune nădejdi de viitor. Zice, că consfătuirile ar fi dat dintru început semne de bună înțelegere și învoire. Căci trebuința unei conviețuiri cinste cu vechii nostri contrari (cu Maghiarii), e recunoscută de toți membri comitetului și părerea obștească (printre acei membri) e, că ministrul Tisza va îmbia puncte de înțelegere potrivite cererilor noastre de vrednicie și înțelesului luptelor noastre politice. Tisza s'a împăcat cu gîndul, că partidul nostru național trebuie lăsat, să aibă deplină libertate de mișcare și lucrare (— după ce se va fi alăturat celui guvernamental... L.).

În punctele, cari n'ar putea fi primite, ca nerăspunzînd așteptărilor comitetului, i-se vor cere lui Tisza apropieri noue de punctul de vedere românesc.

Unele semne de „pace”?

Un ziar din Viena și după el și cele din Pesta spun, că guvernul ungar și-ar fi retras opreliștea, care ținea departe de Ungaria, aproape toate foile din România și în viitor va fi iertat aproape tuturor să treacă și în Ardeal.

Pentru a ne ține cît mai departe sufletește de frații din Țara liberă, guvernele ungurești adevărat opriseră intrarea în Ungaria a aproape tuturor foilor din România, cari prea scriiau aspru despre Unguri și despre nedreptatea de care sufăr Românii dela ei.

Acum, ci-că se scoate din putere această opreliște și se lasă trecerea mai liberă a foilor acestora. Un lucru altfel de foarte puțină însămnătate, ca punct de „împăcare”. Alte nevoi și suferințe și lipsuri, din cele mari ale noastre de aici, să le vedem noi ușurate, nu numai mărunțisuri, sfărîmături, de cari și-așa nu ne spețeam, că nu le aveam.

— O învoire mai de preț ar fi următoarea: Se spune, că Ministrul ung. de culte și instrucțiune (peste școale și biserici) a trimis o nouă ordinațiune (îndrumare, poruncă) către toți capii despărțimintelor din acel ministeriu, prin care restrînge unele drepturi, ce le aveau acei capi de cancelarii în ministeriu.

Până acum anume, în treburile învățătorilor și profesorilor, de era ca unul să fie mutat colo ori colo, sau să fie numit unul nou undeva, chiar asupra regulării plății, — hotărârau acești capi ai cancelariilor, un fel de secretari ai ministrului și oameni de încredere ai lui, și el numai iscălea, ce aceștia hotărârau. De aci încolo ministrul a spus,

că el însuși va aduce hotărârile în aceste treburi.

Pe noi însă ne privește mai de aproape următoarea rînduire a ministrului: Acești capi de cancelarii hotărârau după placul lor și aceea, că cutare școală poporală nemaghiară să fie închisă (după propunerea inspectorului de școale), sau să nu se închidă. De aci încole ministrul și-a lăsat numai a sieși și acest drept. Fără știrea lui, nu au să se mai închidă școlile nemaghiare. Iar la el întrevinînd archiereii nostri, va ține samă de întrevinerea lor și nu va mai lăsa lucrul pe mîna acelor capi de cancelarie, cari erau alți de adesea volnici. Pîn'aci inspectorul, ori comitatul da două provocări cutărei școli, care a fost aflată de slabă, și dacă nu putea împlini cele ce i-se cereau prin acele provocări, se închidea școala. Acum ministrul a hotărît, ca să se dea și a treia provocare pe calea sa, și numai după ce toate rămîn fără folos, să se poată închide școala, — numai cu știrea lui.

S'ar părea o măsură, care mai restrînge măsura volniciei, care pînă acum s'a vărsat cu găleata asupra sărmanelor noastre școli.

Focul și apa...

Povestea asta cu „împăcarea” Românilor cu Ungurii, scoate la iveală multe ciudățenii din felul de gîndire al unor oameni, ce se țin a fi îndrumători ai treburilor de obște în țara asta. Iaca o pildă. În ziarul „Az Ujság”, una din foile maghiare cele mai cu vază, întemeiată de Tisza și credincioasă spriginitoare a lui, — a ieșit în numărul dela 20 Ian., așadar spre ziua adunării comitetului nostru național, un articol pus în fruntea foii, care arată cea mai caldă dorință, ca înțelegerea maghiaro-română, să se facă în sfîrșit. Articolul spune, că atît Ungurii, cît și Românii, au în joc însași viața neamului lor! Nu e drept ce spune dl Xenopol (profesor universitar la Iași) din partea Românilor celor mai neînduplecați, și Apponyi din partea Ungurilor celormai neînduplecați, că încercarea unui pact între Români și Unguri e așa un lucru peste putință, ca a face să se copere un cerc, cu un pătrat. *Bunăvoință* numai să fie pe amîndouă părțile, și se vor ajunge roade prețioase. Căci atît Românii, cît și Ungurii vor avea parte de fulgerile marilor prefaceri, ce se vestesc de pe acum în Europa Răsăriteană! Ei trebuie se fie treji pentru a preîntîmpina ori-ce întîmplări.

Până aci articolul are o privire largă, curată, și departe văzătoare. Partea lui din urmă

însă, cade iar în îngustimea desulfat și de vederi a politicilor maghiari, cînd spune, că și de altfel, binele poporului de jos însuși, cere „pacea”.

Românii să nu ceară, chiar în timpul marel prefaceri, revizuirea (schimbarea) vieții de stat. Să-și caute și să-și găsească între păreții de azi ai statului puțința desvoltării lor culturale și economice, și să nu mai umble după visările șovinștilor lor, celor fără răspundere!.. Legea de naționalități, (a cărei punere în lucrare o cerem noi, ca preț al unei păci ce ar putea fi primită ca bun temei pentru viitor), este, zice ziarul lui Tisza, așa de sfîrticată (de legiile aduse mai tîrziu anume pentru a o nimici pe aceea pe nebagate în samă), încît nu mai poate fi pusă în lucrare! Ea e rămășița unor vremuri, peste care s'a trecut, și trebuie aruncată în magazinul de vechituri!..

Așa. Asta-i vorbă. Legea cea bună, singura lege cît de cît bună și pentru noi, e o vechitură, ce trebuie aruncată, iar noi să ne găsim puțința de viațuire pacnică între stările de azi din țară!?

Ce legătură e între începutul luminos al articolului, și întreruperea sfîrșitului lui prost?

Așa se vede, că a înfăptui „împăcarea” maghiaro-română, este azi încă o încercare așa de grea, ca a împăca focul cu apa...

Din străinătate.

Zvonuri despre stări primejdioase în Bulgaria.

Un ziar rusec din Moscva, „Ruskoje Slovo”, are din Bulgaria știri, că acolo s'a pornit o mare mișcare în contra Regelui Ferdinand, din care pot izvorî întîmplări, cari să răstoarne însuși tronul lui! Căci lumea e tot mai nemulțumită cu Regele, decînd a ieșit la iveală, că el a poruncit, cu dela sine putere, începerea războiului asupra soșilor de teri, Sirbi și Greci, care pas nenorocit rupse cununa cea mare de glorie de pe capul țării pînă aci atît de biruitoare! Lumea e tot mai plină de scîrbă față de nesocotitul rege și e vorbă de aceea, ca el să fie silit a se retrage din tron, — și țara să fie prefăcută în republică.

— Din Viena se telegrafiază, că în cercurile diplomaților de acolo pornirile cele nouă din Bulgaria, contrare regelui Ferdinand, sunt socotite, ca o nouă înfrîngere a politicii austro-ungare în Balcani. Dacă Regele va fi silit a se retrage, Bulgaria, ca republică, se va alătura la tovărășia statelor vecine balcanice, între cari România ține rolul conducător, — și cu toatele vor sta sub înriurirea Rusiei.

Se vorbește ca de lucru tot mai hotărât, de un apropiat războiu între Rusia și Austro-Ungaria, războiu, în care Austro-Ungaria va avea în față și în coaste nu numai armatele rusești,...

— Din București se scrie, că după cum se cunosc acolo lucrurile, în Bulgaria stările contrare Regelui Ferdinand sunt tot neliniștite. Scrisoarea lui, prin care porunca începerea atacului asupra soților Sirbi, a fost fotografiată și dată apoi în fotografie prin foile din țară și din streinătate, reeșind, că toată vina nenorocirii aceleia, îl apasă numai pe Rege, — și de aceea nemulțumirea în Bulgaria străbate contra lui tot mai adânc. Să ține că nici el, nici moștenitorul seu, nu mai pot rămânea în tronul țării.

Sufletul poporului.

Din privilegiul botezului fiului dlui
Dr. Aurel Vlad.

Luni, în ziua Botezului Domnului, în casa mult iubitului și stimatului nostru dn Dr. Aurel Vlad, a fost praznic mare: în această zi dsa și a botezat pe fiul dsale întâi născut, dindu-i numele: Mircea, Radu, Aurel.

Bucuria de această zi, a frunțașei familiei, a fost mult mărită prin câteva gratulații țărănești, ce i-au venit dlui Dr. Vlad și stimatei dne Anuța, fericita mamă, din mai multe comune din Bănat, cari aflaseră din o foaie, despre această întâmplare norocoasă.

Alăturându-ne și noi la numărul stimatori ai frunțașei familiei, cari i-au trimis multe și călduroase felicitări, — ne luăm voe a pomeni aci îndeosebi foarte frumosul și gingașul dar pe care noul născut l'a primit dela niște familii țărănești din Berliște: familiile lui Petru Mioc și Ioan Mioc. Ei au trimis pentru noul născut un costum românesc foarte drăguț: o pincușă, cămășucă, brîu și căciulă. Cămășuța e lucrată de mâinile fetelor din aceste familii, toată podoabe și inscripții: Pe cele două minci e scris cu litere cusute în tricolor (o literă roșie, alta galbenă, alta vinăță) pe dreapta: A. Iancu, pe stînga: A. Vlaicu, jos pe poala cămășii înainte: Horia, Cloșca, Crișan; la spate pe poală: Luptă, Credință, Stăruință! Iar la gît de-o parte și de alta a chiotorilor: Vodă-Vlad. Tot aștea inscripții cari arată ce nume sunt azi vii și sfinte în sufletul țărănilor noștri, nume de care sunt legate cele mai scumpe amintiri naționale!

Iar scrisoarea cu care ei și-au trimis gingașul dar, e o dovadă de foarte mare inteligență la acest popor! Iată câteva ziceri, pe cari, din bunăvoința familiei, le scoatem din această scrisoare:

„O, fiiule și noule născut, tu vei fi grădinarul cel vrednic al neamului românesc!

„Românilor, spuneți pretutindeni, că suntem mîndri, că acest pămînt scump al Ardealului, ne-a dat pe acest fiu, ca viitor luptător al neamului românesc, care va aprinde în far lumina spre care avem a privi, cînd furtuni grele se vor grămădi asupra neamului românesc...

„Iar voi, părinți ai noului născut, ne ați declarat de majoreni în suferință, atunci cînd ați rupt pasivitatea!

„Tari în credință ne-ați dat în mîni toiagul vieții, ca cu el să mergem tot înaintea, pînă cînd va sosi ziua mîntuirii, ziua cea mare!

„Vi-am trimis un rînd de haine țărănești, lucrate de fiicele noastre, — și dacă nu am știut cînd s'a botezat noul născut, iată acum de ziua Botezului Domnului, — în această zi sfîntă, botezat să fie din partea noastră ca țărani, cu numele scrise pe această cămașă, lucrată de mîna sorioarelor tale, noule născut.

„Fiiule, ai venit între noi, binecuvîntată fie venirea ta. Căci prin venirea ta ai sădit în noi speranțele unui viitor mai fericit, și ne ai amintit umbrele mărețe ale acelor, cari au făcut, ca pămîntul acesta să fie al nostru!

Petru Mioc, țaran. Mărișă Mioc
Ioan Mioc țaran. Maria Mioc
 țărance.

— Cîtă tărie de credință, cît suflet curat românesc, să oglindesc în aceste cuvinte simple țărănești. Și cîtă nădejde ferbinte leagă acest suflet bun românesc de orice ivire de vlăstar din o familie luminată românească, ca și cea a dlui Dr. Vlad.

Ferice de poporul cu astfel de frunțași, dar ferice și de frunțașii cari au la spatele lor astfel de popor!

— Din Neraslatina, dl Dr. Vlad a primit o altă felicitare țărănească, iscălită de 68 țărani.

— Altă felicitare țărănească din Răcășdia, una din Mercina, — și altele.

Dee Dzeu că frumoasele nădejdi ce le leagă dragii noștri frați din popor de Mircea-Radu Vlad, în plin să le iasă toate!

Un dreadnought.

Zilele trecute s'a slobozit în largul mării noua corabie de războiu austro-ungară „Sftul Stefan”. Din acest privilegiu s'au scris multe despre acest vas, și între altele s'a arătat cîți lucrători au dat de rău lucrînd la el și cît a costat. Apoi bani au înghițit cheltuelile lui destui: 60 de milioane de coroane! S'a lucrat la el doi ani de zile, de cîtră mii de lucrători. În decursul acestor lucrări, nu mai puțin ca 724 lucrători s'au nenorocit mai mult ori mai puțin, 400 de inși s'au schilăvit mai ușor, printre cele ciocane și mașinării cu cari s'a lucrat, 36 de inși s'au schilăvit așa de rău, că nu-s mai în stare să lucreze toată viața lor. Cîțiva inși au și murit din aceste nenorociri. — Și în ziua slobozirii lui pe apă, un muncitor și-a pierdut viața, altuia i-s'au rupt mîinile și un picior.

Așa că de a costat mult în bani, a costat și mai mult în jerfa adusă de muncitori.

Pentru Fondul Ziariștilor.

am mai primit dela abonații noștri, de-odată cu renoirea abonamentelor, următoarele daruri de bună voe:

Macedon Cozma din Spermezeu, 25 fil. Demetriu Lugoșan din Isgar 1 cor. Vasile Mateiu Valeadusului 40 fil. Popa Petru Gialacuta 50 fil. Ioan Proda Jinna 90 fil. George Tuns Corompa 1 cor. M. Cantor Năsăud 40 fil. Aurel Ghilescu Papd 60 fil. Catucer Dumitru Petroșeni 50 fil. Nicolae Velcean Reșița 50 fil. Elena Boca Zlagna 60 fil. Iuliu Albu Strein Plopi 1 cor. Ioan Constantin Daia săsească 50 fil. Ioan Suciu cojocar Ibănești 20 fil. Necșu și Trifa, Cereteje 1 cor.

Rugăm și pe ceilalți abonați, să trimită care cît poate, pentru fondul ce are să ajute la desăvîșirea scriitorilor noștri dela foi, — spre binele mării obște cetitoare.

Pentru Monumentul Vlaicu.

am mai primit dela:

Teofil Dobrea 25 fil. Aurel Savu Temesság 1 cor. Dumitru Barbu Buarta 2 cor. 50 fil. Ioan Tecuschi Ioungstowo (America) 5 cor.

Din România.

Noul guvern s'a format. Are în frunte pe dl Ionel C. Brătianu ca președinte și ministru de războiu, Emil Porumbaru min. de externe, Emil Costinescu, min. de finanțe, V. G. Morjun, de interne, Al. Constantinescu, la Domenii, Dr. C. Angelescu, la lucrările publice, Al. Radovici, la industrie, Victor Antonescu, la justiție, I. G. Duca, min. de culte și învățămînt. Simbăta trecută noii miniștri au pus jurămîntul în fața Regelui.

Stări sănătoase în cele finanțare (ale vistieriei țării) lasă după sine guvernul Maiorescu, ce se retrase. Ziarele (foile mari) din București scriu, că lăzile de fier ale statului rămîn bine umplute cu aur. Anume la 1 Decembrie ce trecu, în vistieria țării să găsea un prisos (întratele mai mari ca cheltuelile) de 109 milioane lei în aur. Iar la 15 Ian. n., a acestui an, cînd a trecut puterea în mîna noului guvern, se aflau în cassele (lăzile de bani) ale statului 290 milioane bani la îndemină.

Cu cîtă grijă e condusă Țara fraților liberi, cari își pune de-o parte în zile de pace, cu aștea cumînjenie banii prisositori, pentru a-i avea la zile grele! Cum primăvara asta încă nu miroasă tare a pace, România își adună merinde pentru ori-ce întâmplări.

Prințul Carol, al României, a plecat în 20 Ian. n. din București în Germania, la orașul Potsdam, pentru a studia arta militară, servind în armata Germaniei un an de zile în înfiul Regiment de gardă german, cu rang de locotenent (Oberleitnant). Principele e însoțit de Generalul român Perticari, și va locui în castelul în care a locuit Principele de Wied, înainte de a ajunge Domn al Albaniei.

O lămurire.

Mulți din abonații noi își perd răbdarea, dacă văd că în 3—4 zile după ce au pus banii la postă, încă nu li-a sosit foaia abonată. Rugăm să fie cu răbdare, căci foile le merg cît se poate de curînd, dar de multe ori întîrzierile nu se pot încunjura. Iaca o pildă. Un abonat din Denta, a pus banii în 5 Ianuarie. Nouă posta de aici ni-a dat banii în samă în 9 Ianuarie (în ziua de Bobotează). Dar cancelariile fiind în acea zi închise, cuponul omului a putut fi luat în lucrare abia în 10 Ianuarie. În acea zi însă să îngrămădisă lucrul cu cuponii alor 3 zile, încît în acea zi abia s'a făcut limpezirea lor și trimiterea foilor a urmat numai în 11 Ianuarie. La Denta au putut ajunge în 12, dar posta abia i-o fi dus omului foaia în 13 Ianuarie, la 8 zile după ce el pusese banii la postă! Și nu este nicăiri nici o lenevie ori nebăgare de samă, căci lucrul a mers în regula sa, — dar mai iute nu s'a putut duce în deplinire.

De aceea ne rugăm, ca oamenii să fie cu nițică răbdare dacă văd că nu le sosese îndată la 2—3 zile foile.

Lucru minunat

e felul cum se îngrădesc azi cetățile cu țăsături de droturi dințate, pentru a face peste puțină apropierea oamenilor și a cailor în atac asupra cetății! Cai și oameni se izbesc cu fluerele picioarelor, de sirmele ce nici nu se văd în cîmp, și cad pe ele singerați și răniți greu!

Chipul unui cal izbit de astfel de sirme dințate sub zidurile Adrianopolului în războiul cel mai nou cu Turcii, și cum calul a sărit odată sus de durere și apoi a căzut pe spate în dinții droturilor, — se vede în bogatul „Calendar Național” pe 1914. scos acum în ediție nouă de foile noastre.

Tot acolo: Un altar de cîmp, biserică mișcătoare, a armatei române, apoi minunata

ilustrată de Anul-Nou, ce închipue România cu o cunună în mână și cu mărețul steag al țării! Foarte frumoase.

Trimiteți după aceste Calendare și le împărțiți la tot omul cetitor din popor. Are peste 80 de chipuri foarte interesante!

Celor ce iau mai multe (dela 10—15 în sus) le dăm cu numi 20 fil. unul, și își plătesc porto la scoaterea pachetului. Li-se vine dus acasă în 22—23 fileri. E o podoabă în casa fiecărui român.

Tisza în Croația.

Primit cu vorbire începută croaște și încheiată — nemțește!

Un ziar maghiar procește cum va fi azi-mâine primit Tisza în Ardeal...

Săptămîna trecută s'a dat folosinței, slobozindu-se în largul mării, o nouă corabie de războiu a marinei (armatei pe mare) Austro-ungare. Corabia a fost botezată „Szent-István” și la parada slobozirii ei pe apă în Fiume, a luat parte și ministrul președinte Tisza.

La întoarcerea sa din Fiume. Tisza a ținut se cerceze pe Croați în țara lor, în orașul lor de frunte, Zagreb. Căci, cum el este care rupse vechea stare de nedreptate ce domnea în Croația pe la trenuri și adusă lege care se înlătore tablele unguerești de pe la stațiile croate și se pună de cele croaștești, — întâiul ministru maghiar se ține în drept a fi primit de fericiții Croați ca un binevoitor și lărgitor al libertăților lor naționale, — (de silă ca de voe bună).

Și a ajuns zilele astea în Zagreb. Și conducătorii politici croați i-au ieșit în cale, făcîndu-i o primire destul de frumoasă, ca fiind el întâiul ministru al țării de a cărei coroană să ține și Croația.

La întîmpinare, omul de încredere al stăpînirii l'a salutat pe Tisza cu o vorbire în care îi dorește bun venit și-i mulțumește că a ținut samă de dreptele cereri ale poporului croat și a făcut se se înlătore pricina nemulțumirii care de atîta timp ținea în ferbere inimile acestui popor...

Bărbatul croat, cinstindu-și mai presus de toate limba sa națională, a început vorbirea în croaștește, dar știind că de i-o spune toată pe croaștește, Tisza va sta naînța lui ca... domnișorul la poarta cea nouă, — a dat'o pe nemțește, ca să-l priceapă Tisza...

Bine înțeles, foile unguerești luînd știre despre primirea lui Tisza la Zagreb, par'că ar fi beut cerneală, așa se strîmbă din gură!

»Croația, zic ele, e țară ce face parte din țările ce se țin de Coroana Ungariei, nu de a Austriei. Și peste țara lor se întinde domnia Ungariei. Totuși, uite, ocrotiții noștri croați, învață ori-e limbă, numai pe cea unguerească, nu! El începe croaștește și sfîrșește nem-

țește, ca să se 'nțeleagă că grăește unui politic conducător al — Ungariei...

După Croați, vin la rînd Românii, — zice gazeta maghiară din care scoatem știrea. Ca mâne Tisza va cerceta odată și pe Români, la Blaj bunăoară, colo unde a fost la 1848 adunarea lui Iancu. De sigur că și Românii vor face ca Croații. Vor înce e salutarea lui cu vorbă românească, și o vor sfîrși, poate, tot cu de cea nemțească, căci unguerește e rușine, e umilire, și între Români, a vorbi!

Mai știi de n'o fi această vorbă amară a patriotului, un glas al viitorului...

Una însă reese din povestea dela Zagreb: că Croatul e mîndru în tot sufletul lui de limba lui națională și pe aceea o folosește și față de capul stăpînirii, ca și față de cei mai mici ca sine! De aceea și ajunge la așa biruințe naționale! Nu ca la noi, că vine solgăbirăul în sat în ceva treburi, și știm toți că știe românește, — totuși, pentru a ne arăta »cap plecat«, ne rupem limba boscorodind unguerește cătră el, — ba am văzut chiar vlădic român, salutat unguerește de solgăbirăul român al cercului și sfinția sa răspunzîndu-i tot unguerește!

Aceștia numai Croați nu sunt!

Au teamă...

În toate armatele se împlă, că unii-alții din soldați, fie de groaza timpului lung de slujbă, fie din alte pricini, — dezertează de sub steagul trupei de care se țin, și fug în țară streină, în ori-care țară vecină, căci îndată ce a scăpat peste hotarul țării sale, el e liber, căci din țara vecină nu-l dă nime pe mîna țării din care a fugit pentru slujba cătănească. Numai pentru alte fapte rele, dar ca fugar de miliție ori fugar politic, nu poate să te dee afară.

În timpul din urmă s'au văzut, mai la Brașov, mai pe la Petroșeni, cam număroși dezertori din armata română! Să plîng că au maimari prea răi, că nu-s hrăniți bine, — știi ca dezertorul, care trebuie să spună ceva. Că nu poate spune că a fugit de mulțumit.

Am văzut și noi doi în Orăștie, mai în toamnă, după ce venise napoi din Bulgaria. Erau pe ei haine bune, tari, încălțăminte tot așa. Și nu bucuroș stau de vorbă cu noi, cînd îi ispiteam, mai ales că nu-i laudam deloc pentru dezertarea lor.

Acum se scrie din Brașov zia-

rului „Az Est” din Pesta, următoarele:

„În timpul din urmă abia este zi, în care să nu sosească în Ardeal vre-un dezertor din armata română. (Adecă cam unu într'o lună, dar jidănașul, fiind vorba de Români, zice unu pe zil...)»

Acești oameni, printre cari sunt foarte număroși subofițerii, ba, cel puțin după înfățișarea lor, e prea cu putință să fie și ofițeri printre ei, — răsar așa dintr'una în Brașov ori alt oraș dela hotar, unde se înștiințează la poliția de graniță, — care după ce își ia știre dela consulatul român, că dezertorul cutare nu are alt păcat ceva (pentru care ar trebui poate dat napoi judecării țării sale), ci e numai fugar de miliție, îi arestează 2-3 zile, pentru trecerea graniței fără pașaport, — și apoi altă pedecă nu le mai pune pentru a se așeza în ori-care comună prin Ardeal.

Dela un loc cunoscător de împrejurări ni-se spun următoarele:

E foarte bătător la ochi în această poveste cu dezertorii din România, că atunci cînd România și-a mobilizat armata (cînd i-a chemat pe toți la războiu), așadar cînd se găsea cuvînt ca cei mai slăbănogi de suflet (lași) să fugă peste hotar de frica războiului, — nici un singur soldat n'a dezertat din România! Toți s'au înșiruit sub steagurile Țării și au mers asupra Bulgariei!

Se pune întrebarea, că această năvală de dezertori, cum începe ea nu-mai acuma după desarmarea țării, adecă în timpul de pace, — cînd în România se știe prea bine, din eșirea din țară a lucrătorilor din Ungaria, că la noi nu-s nu știu ce stări amăgitoare îmbietoare de lucru?

Și n'ar fi lucru de prisos, ca cei chemați să caute nițel de lucrul acesta, nu cumva are el o lature ascunsă, un scop ascuns?

Cu alte cuvinte, patrioții încep să bănuiască, că dezertorii ăștia din Țară, nu-s altceva decît... șpioni români, cari se strecură peste hotare, pentru a spiona orașele și satele ardeleni, mai ales pe la graniță.

Crede pustia în toată povestea. Întîi și 'ntîi, acei dezertori sunt pușini și nici pe departe nu vine unul pe-o zi, cum spune perciunatul, — dar bănuiala cu care „patrioții” îi privesc, e semn viu despre aceea, cit de vinovați să simt acești patrioți față de poporul român și față de Țara lor liberă, — încît au alitea spaime la ori ce mișcare în sinul acestui popor. Te sparii și de niște dezertori netrebuiți.

Correspondență.

Din Crăciunelul-de-sus

Oameni ce nu primesc pe colindătorii în folosul bisericii, ci numai pe cei în folosul loruși!

Onorată Redacție! În comuna noastră e obicei vechiu, că amîndouă bisericile românești își trimit colindători, să colinde în folosul bisericilor și creștinii îi primesc cu drag. În anul acesta s'au aflat niște oameni slabi, cari vor să ne strice legea și obicei-

rile străbune. Ei s'au adunat într'o casă și s'au hotărît să nu mai primească pe colindătorii bisericilor și să nu le dee nimic, ci numai pe tineretul acela care a colindat pentru folosul seu, avînd să-și petreacă cu aceea ce va cîștiga.

Acești oameni locuind mai toți într'o uliță, se numesc Cărpinișeni, și sunt mai toți oameni cu stare bună. Ei s'au și ținut de ce s'au apucat. Nu au primit pe colindători, ci i au chiar huiduit cînd au trecut prin ulița lor!.. Lucru fără nici o socoteală. Dăm cu numele pe nesocotilii aceștia, cari în acest fel vor să facă stricăciune și pagubă bisericilor. Ei sunt: Onușu Rus, om cu stare bună, vărul său Aron Rus, oier, Ioan Rus, fratele lui Onușu Rus, Nicolae Goga lui Samuilă, care umblă după birăime, Ioan Goga lui Todica, care are fecior student mare în gimnaz. Pe ceilalți oameni slabi nu-i mai pomemim cu numele, că nu se plătește.

Ar fi foarte de dorit, ca pe viitor să nu mai avem privilegiu a creșta la răvaș purtare deaceasta vrășmașă față de legea și obiceiurile noastre bune.

Paznic.

Ne-am mirat și noi de știrea aceasta. Dacă acești oameni ar fi respins pe acei cari colindă numai pe sama lor, și ar fi primit numai pe cei ce colindă în folosul bisericii, — asta am mai fi înțeles'o, dar ca să alungi pe colindătorii pentru biserică și să primești numai pe cei ce adună pe sama loruși, — asta nu o putem pricepe!

Red. Libert.

Cum se abonează

„LIBERTATEA”

cu adausele ei:

„Foaia Interesantă”

„Bobîrnaci” și

„Spicuri Economice”.

Prețul regulat al foii „Libertatea” cu toate adausele sale, este 10 cor. pe an, 5 cor. pe jumătate de an. Cu atît o plătesc casele, hotelurile, băncile, cărturarii, negustorii și toți inteligenții cu prindere.

Economilor

le facem însă următoarele prețuri scăzute:

Pentru 5 cor. pe an (sau 2 cor. 50 fil. pe jumătate de an), li-se trimite „Libertatea” cu „Foaia Interesantă”.

Mai punînd 1 cor., așadar pentru 6 cor. pe an (sau 3 cor. pe jumătate de an), li-se dă: „Libertatea”, „Foaia Interesantă” și foaia de glume „Bobîrnaci”, — întocmită de istețul Haralamb Căllămăr, cel mai bun scriitor glumet azi la noi.

= Tuturor abonaților apoi, și celor ce trimit 5 cor., și celor ce trimit 6 cor., le dăm, pe de-asupra, de cînte, în fiecare lună o broșură (cărțică) economică, „Spicurile Economice”.

— de tot 12 cărțile pe an, cu articli și povești economice!

Mai ieftin de așa

putem da foile numai celor ce abonează (trimit plata) pentru 5 ori mai multe rânduri de foi pe o adresă. Acestora le dăm:

5 ex. „*Libertatea*” cu 5 „*Foi Interesante*”, fără foaia de glume, în loc de 25 cor., cu 22 cor. pe an (11 cor. pe jumătate de an). Sau:

5 ex. „*Libertatea*” cu 5 „*Foi Interesante*”, și 5 „*Bobirnici*”, în loc de 30 cor. cu 25 cor. pe an, sau 12 cor. 50 pe jumătate de an.

Și „*Spicuirile Economice*” pe de-asupra.

Numai „Foi Interesante”

„*Libertate*” și celelalte, încă trimitem, dar cel puțin 10 (zece) la un loc. De pildă pentru grupa de copii dela școala (o repetiție, pentru tineretul corului sau pentru tinerimea din o uliță, din o vecinătate, cere unul singur 10—20—30 „*Foi Interesante*”. Ele merg toate la el și el le împarte abonaților, ori vin aceia după ele. De fiecare „*Foaie Interesantă*” trimite 1 cor. (pentru 10 foi, 10 cor. pe jumătate de an 5 cor.) și le capătă în toată săptămîna un an de zile!

Faceți-vă, dragi Români, cari azi știți cetii, apostoli ai răspîndirii în acest fel al cetitului prin sate, — de vreți cu adevărat binele acestui neam!

NOUȚĂȚI

Convenirea din 21 Ianuarie.

— Pe temeiul internațional. —

Am scris în numărul trecut al „*Libertății*” despre pornirea dlui primar al orașului nostru, Andrae, de a arangea un șir de petreceri și producțiuni sociale internaționale în scopul de a face cîștig orașului pentru înfrumusețarea acestuia.

Nu încapă îndoială că orașul nostru are mare trebuință de înfrumusețare, dar și aceea e adevărat, că nu aceasta e cea mai mare trebuință a lui. Are el trebuință de regularea finanțelor sale foarte zdruncinate, și cam cu voia duse spre zdruncinare, pentru a ajunge odată le era „fericită” a aruncului pe care până acum nu l'a avut. Are lipsă de regularea străzilor prost pavate ori absolut nepavate, de regularea curățirii străzilor, și de regularea multor altfel de curățiri, ce nu se mai pot suferi, fiind cu totul nevrednice de împururile noastre. Și are el încă multe alte trebuințe foarte arzătoare, până la înfrumusețare. Dar dacă dl primar asta o vede de mai grabnică, fie, cetățenii o să i dea cu drag mână de ajutor.

Forma însă, în care dl primar voește să meargă spre acest scop, nu a fost cea mai fericită aleasă: de a arangea petreceri mixte, internaționale, la care să iee parte Ungurii cu Sașii și cu Românii în aceeași horă de veselie și de bucurie, — cum se cere la o adevărată petrecere.

Dl primar a voit să surprindă lumea cu fapte împlinite și iute a ales un comitet, a hotărît ziua celei dintii conveniri de acest fel, acum pe Sîmbătă în 24 Ian. n., a trimis invitații, a gătit totul.

Conducerea clubului nostru orășenesc, a conchemat pe 21 Ian. n. (Mercuri) în localul Casinei pe membri clubului, dar și din afară de club pe mai mulți membri ai societății românești, la o consfătuire frățească, ca să-și spună oamenii păreri asupra acestei mișcări, nu oficios ca club, ci ca membri ai societății române. Să se vadă dacă au oamenii atragere pentru danțul la care-s chemați. — Și aci a ieșit la iveală, că e unanimă părerea, că starea noastră sufletească, ca Românii cetățeni ai acestui oraș, cari suntem alți de dușmănos tractați de concetățenii noștri Sași și Unguri în viața noastră cetățenească, — nu e de așa, ca să putem primi, ca societate, invitarea ce ni-se face. Se lasă însă voe liberă fiecui, a lua parte, dacă-i place, la convenire, ca om particular, dar nu ca reprezentînd societatea românească din loc.

Românii își vor face datorința față de scopul de înfrumusețare a orașului, contribuind și ei la foudurile reuniunii ce se va înființa în acest scop, — dar azi n'au încă dispoziția sufletească care să le facă cu puțință și participarea la conveniri sociale, unde se recere și nișică plăcere, atragere, pornirea inimii.

„*Reuniunea Femeilor Române din comitatul Hunedoarei*” care susține „*Atelierul de țesătorie dela Orăștie*”, a trimis către Direcțiunile băncilor române o rugare, ca acelea să dăruiască cite ceva pentru ajutoarea n'uitei Reuniuni, susținătoare acestui Atelier cu frumos renume.

În scrisoare să arată, că în 7 ani decînd se lucrează în acest Atelier, s'au perîndat aci 70—80 țărance venite ca țesătoare și spre a se desăvirși în măestria lor aceasta, — precum s'au și desăvirșit și acum au dus prin satele lor știința lor mai frumoasă, cîștigată aci. — Dar au dus cu ele și peste 20.000 cor. cit li s'au plătit, pentru ce au lucrat aci.

Iaca dar un așezămînt care face un îndoit bine poporului nostru: nu numai desăvirșește gustul țărancei române în țesut, ci îi dă și un simțit ajutor, plătiind după cit poate, lucrul din Atelier.

Rugăm și noi băncile române, să nu treacă cu vederea cererea Reuniunii, vrednică de tot sprijinul.

Descordare pe piața de bani. În 20 Ianuarie Direcțiunea conducătoare a Băncii Austro-Ungare a ținut ședință în care, printre altele, a hotărît scărișarea cametelor pe care această bancă le ia dela băncile cărora dă și ea împrumuturi, — dela 5½ percent cit le lua până acum, la 5%. Adecă cu jumătate de percent mai ieftin.

Se ia și asta ca un semn, că încordarea cea mare, care apasă

ca o sîncă uriașă umerii popoarelor fărăi prin scumpirea cea mare a banilor de vre-o 2 ani de zile, — e pornită pe calea ușurării. Dar numai pe încetul.

Clubul sportiv din Cluj. Convocare. Membri clubului sportiv sunt convocați la adunarea generală de constituire, pe ziua de 24 Ianuarie 1914, orele 6 p. m. în localul Casinei române. În ordina zilei este și a se lua hotărîre în chestia unui mare bal mascat (domino violet) în beneficiul clubului. Cluj 17 Ian. 1914. Pentru comitetul provizoriu: Gavril Deac, Dr. Sever Dan dir. adm.

Logodnă. Dl Nicolae Opreș, m. pantofar în Orăștie și dsoara Aurelia Bota din Petrifalău, logodiți. — Mult noroc.

— Ne fac un mare bine, o mare ușurare acei cinstiți abonați vechi, cari, trimițînd plata pentru foaie pe anul ce vine, scriu pe cotorul (cuponul) buletinului postal — numărul sub care le merge foaia! E numărul ce se vede tipărit pe adresă la colțul din dreapta, (așadar nu numărul dela mijlocul adresei, care însemnează altceva). Scrieți-l pe cupon acolo unde e tipărită vorba: „*Am foaia sub No.....*” Aceea ne ușurează mult munca în cancelarie.

Nori de fum, în care zboară milioanele. Purtătorii socoșilor despre tutunul ce trece în țară, a dat gata socoteala despre tutunul vîndut în cele dintii șapte luni din 1913 în Ungaria. Iată ce spune:

Au trecut 12 mii kg. praf de tutun, (de care se trage pe nas); 644 mii kilogr. tutun de pipă și țigarete. 360 milioane țigări de foi (de „piele”) și 1,324.662.440 țigarete de hîrtie. (Acest număr lung se cetește: un miliard treisute două zeci și patru milioane șase sute șase zeci și două mii patru sute patru zeci...)

Iar din specialități (tutunuri fine, cari numai dela traficele mari le capeți) a trecut 187 mii kg. tutun, 9 milioane țigări de foi și 30 milioane țigarete.

Toate acestea sau vîndut pentru suma de 98 milioane și jumătate.

Acum putem ușor socoti, că dacă în 7 luni sa cheltuit 98 milioane atunci cu astfel de trecere într'un an, are să incurgă statului pentru tutun nu mai puțin, cit suma de 170 milioane coroane date ca dare de bunăvöe de pipașii fărăi.

— Acei cari au fost trimis în vară 1 cor. 50 fil. pentru numărul de războiu, au scris cite 1 cor. bun în socoata foi lor. Cu acea 1 cor. au se trimiță mai puțin, fie din restanța ce ar avea, fie din plata pe 1914. Dar să pomenească pe cuponul cu care trimis banii, că au 1 cor. bun la noi.

Un brad de șase veacuri. În comuna Tohanul-nou (com. Făgăraș) o furtună mai în toamnă a scos din rădăcini un brad, care e de 62 metri de lung, iar vîrsta lui e de 567 ani. Vîrsta unui lemn se poate ceti de pe inelele din trunchiul lui. În fie-care an lemnul crește în sus, dar se și îngroașă. Cit s'a îngroșat într'un an, se poate vedea de pe inelele, cari spun acurat că de cîți ani e lemnul.

E interesant încă aceea, că de pe un alare lemn se poate ceti cu siguranță și aceea, cum au fost de buni sau de răi anii, ce au trecut.

Așa de pildă: de vedem, că inelul cutare, (socotind dela margine) e gros peste tot, în-samună, că acel an a fost gras, care i-a priit și în care a crescut mai mult ca într'altul, iar de vedem măji subțiri, acelea ne arată anii răi.

Cine moare bogat, moare necinstit... Un cunoscut bogătan american Carnegie, ar fi zis odată, că „cine moare bogat, moare necinstit!” De altcum toată lumea știe, că miliardarul acesta se nizește foarte întru a-și mici averea, și abia dacă i-s'ar găsi păreche în lume, întru arătarea prin fapte a iubirei deapropelui. Comisia numită din partea guvernului spre a supraveghia așezămintele înființate de Carnegie spune, că miliardarul a jefit până acum peste 600 milioane cor. pentru scopuri științifice! Carnegie și-a început darurile cu aceea că a dăruit orașului Pittsburg un milion pentru o bibliotecă. Orașul nu a voit să primească darul la început, mai tîrziu însă s'a răsîndit și urmarea a fost, că Carnegie a mai dăruit încă patru milioane pentru înființarea unui așezămînt științific pe lîngă bibliotecă. Până astăzi Carnegie a dăruit orașului Pittsburg (acesta e orașul, unde sunt fabricile lui Carnegie) peste 130 milioane coroane. Cel mai mare așezămînt științific însă, l'a înființat în orașul Washington. Spre scopul acesta a dăruit o sumă atît de mare, încît cametele ei anuale sunt de vr'o 5 milioane coroane.

— Se povestește, că într'unul din palatele bogătașilor din New-York, un tînar milionar se mîndrea în presara Crăciunului cu feluritele daruri, pe cari le făcea el de sărbători. La sfîrșit arată o cunună de pietri prețioase și zise cu îngîmfare: „Această cunună, care m'a costat două milioane, o cinstesc miresei mele”, Carnegie, că și el se afla între ceilalți oaspeți, ședea liniștit într'un colț al odăii și fuma. La urmă se sătură de atîta lăudăroșie din partea tînarului gazdă a casei, puse țigara jos, scoase din buzunar o cărțică cu cecuri (foi pe care capeți bani dela banca unde are el depuși), rupse o foaie și scrise pe ea, că prin aceasta dă 20 de milioane pentru înființarea unui institut de surdo-muți. Mai adună încă dela cei de față trei milioane spre scopul acesta și mare-i fu bucuria, că îl putu umili în chipul acesta pe tînarul, care se fălea mai înainte cu darurile sale. La cele 20 de milioane Carnegie a mai adunat mai tîrziu, pe rînd, alte peste 70 milioane.

UN ÎNDEMN

— Cei-ce voii să faceți, o bun slujbă culturei românești, deprînzînd de cu vreme fineretul din comună, cu cetitul de foi — îi puteți atraže spre cetit și l puteți face să îndrăgească scrisoarea românească mai mult ca prin ori ce: punîndu-le în mână și junilor și fetelor, drăgălașa „*Foaia Interesantă*”, cu ale ei poezii, povești, znoave, populare și chipuri atrăgătoare! Săsi deprindeți a ceti și ei macar alîta foaie în fiecare săptămîna!

— c'apoi mai firziu să cer ei de ei la mai mult.

Pentru a putea face această bună slujbă răspîndirii dragostii de carte în popor, — conducerea foilor noastre face ușurări prețioase:

Fiecare abonat, mai poate căpăta în „Libertatea” sa una sau două „Foi Interesante”, pe lingă a sa, — dacă mai trimite cîte 1 cor. de fiecare „Foie Interesantă”, poste prețul regulat al foilor sale. Acea foia o dă apoi în fiecare săptămîină junelui ori fetei pe sama căruia a abonat'o.

Tot abonatul bine înțelegător al glasului vremilor de azi, cari cer știință de carte și iarăș știință de carte! — ar trebui să aboneze încă 2—3 „Foi Interesante” în foile sale, pentru 2—3 tineri din vecini, din ulița sa! Prin asta, pe nesimțite, face un mare bine culturii viitoare a poporului nostru!

— Abonații vechi, cari nu doresc a mai avea foile noastre, se aibă bună-tatea a respinge primirea foii, trimițînd-o de pe acum napoi, ca să li-o oprim și de aici. Cei ce au gînd a le ținea și în anul 1914, să binevoiască a ne trimite plata nainte, până nu le oprim mersul foilor.

Concert Rădulescu, la Deva.

„Reuniunea Română de cîntări din Orăștie”, aranjează la 21 Februar n., cu concursul dlui Ionel Rădulescu, artist, dirigentul „Reuniunii”, un Concert, care făgăduiește a fi unul din cele mai reușite concerte și producții românești, ce s'au văzut în Orașul Deva. Va conlucra și Muzica militară dela Orăștie. — Se va juca și piesa teatrală „O casă veche”, ce s'a jucat la Orăștie în presara de Anul-nou.

Vom publica la timpul seu programul întreg al Concertului.

Și până atunci, atragem luarea aminte a Românilor din Deva și din tot ținutul ei, asupra acestui concert. Cei ce vor lua parte, vor avea o seară plăcută și înălțătoare de suflet.

Un bun credincos este dl Vichentie Crișmariu, pădurar reg. Din comuna Moșnița, (în Bănat) care dacă i-a ajutat Dzeu prin sirguintă, mare și muncă, să ajungă la o avere frumoșică, apoi nu-și uită de casa lui Dzeu celui, ce l'a ajutat. Mai nou a cumpărat pe sama bisericii din Moșnița un policantru pentru 24 lumini, cu 344 cor. apoi sfeșnice, măsae pe prestol lucrate de cuvioasa sa soție, și alte obiecte de cari biserica avea lipsă, de tot a făcut dînsul și soția sa daruri de 511 cor., pentru care poporul credincios din Moșnița îi arată și pe calea aceasta mulțumita și recunoștința sa.

Petrecheri.

— Subofițerii reangajați a regimentului de infanterie c. și reg. Nr. 50 în Alba-Iulia invită cu toată stîmna la petrecerea împreună cu concert și producțiune teatrală urmată de joc care va avea loc la 1. Februar n. în „Hotelul Europa”, din loc. Venitul curat este destinat „fondului de ajutorarea a subofițerilor.” Comitetul.

Șezătoare literară. Despărțimîntul Deva al Asociațiunii invită la șezătorea literară, ce se va ținea Duminică ie 12/25 Ianuarie a. c. la 5 ore p. m. în localul casinei române din loc cu următorul program: Cuvînt de deschidere — de pres. desp. Dr. Ioan Dobre. Psihologia femeii, conferință de Dr. Iustin Pop, și o declamațiune de I. Nicula.

Dr. Ioan Dobre Dr. Eugen Tătar
pres. secretar.

Mulțumită publică.

La petrecerea aranjată la 8 Ianuarie n. a. c. de intelegința română din Hașeg, în favorul ambelor biserici române din loc, au binevoit a suprasolvi următorii P. T. domni:

Vasile Ianza 10 cor., Dr. Fabiu Bontescu, 9 cor., Dr. L. Parasca, 5 cor., Péter Mihail, Solomon Márton, Todor Doboiu și Grünbaum, cîte 3 cor., P. Leon Man, 5 cor., Dionisiu Dobrean, János Albert, Meșter Iános, Jakab Vilmos, Septimiu Ionas, Lud. Mesaros și Nagy Géza, cîte 2 cor., Marcu Lucaciu, cor. 1.40, Cornel Dobrean, Nic. Georgescu, Weil Lajos, Seb. Negru, Böszörményi Béla, Kalabis Jozsef, Nagy Dániel, Dr. Szarvas Izsó, Victor Pop, Dr. O. Sperling, Roth Henrik, Dr. Kölgyessy M., George Șandru, Gellért N. cîte 1 cor., N. Olariu, Em. Almágyi și Ana Stanciu, cîte 80 fileri, Emil Barna, 50 fil., Iosif Bociog, Kreuter Mihály și Gillich N. cîte 40 fil.

Suma totală a înratelor a fost cor. 995'61, din care sumă subtragîndu-se spesele de cor. 280'61 fileri, a rămas un venit curat de 715 cor., care sumă s'a predat în părți egale ambelor biserici române din loc.

Primească domni suprasolvenții mulțumita noastră.

Hașeg, la 3/16 Ianuarie, 1914.

In numele comit. aranjator:

Teofil Crișan Victor Pop
vicar for. epp. contabil

Dr. C. Popescu
protopop. (1191) 1—1

Foarte frumoasă

e icoana națională:

„Intrarea lui Mihai-Viteazul
în Alba-Iulia”

pusă în vînzare de Librăria Națională din Orăștie. E icoană mare. de 60 cm. lăț., 45 cm. naltă, lucrată în colorii arătînd pe Mihai cum vine calare încungiuat de generalii sei, și întrînd prin poarta de sus a cetății, unde-iese în cale Episcopul catolic și mai marii cetății de-l primesc închinîndu-i-se. Clipă mareață, doar cea mai măreață în istoria neamului nostru!

Prețul icoanei e: 2 cor. 50 fil. trimisă franco, sau 2.75 franco-recomandat (cînd ești sigur că nu ți se perde pe postă). Cel ce ia 10 deo-dată, le capătă cu 21 cor. franco!

Tot așa de frumos și mare, și tot cu același preț să capătă dela aceeași Librărie: Chipul eroilor dela 1784:

Horia, Cloșca și Crișan!

Cumpărați-le cu toții și n'o să vă rău pară de banii dați pentru ele!

POSTA REDACȚIEI

Isarie Dan în America Adresa dtale noi o avem în Lakevod și banii ni l'ai trimis din Cleveland. Nu cumva te-ai mutat aci? Foile îți merg tot la Lakevod.

Vichente Păcurar în Kumuszöllös. Nu putem răspunde celor ce ne trimit bani pentru foi. Abonamentul și altfel e foarte mic, iar dacă mai și răspundem, spesăm prea mult cu posta. Banii au sosit.

Nicolae Medean, 743 Hoyne ave Chicago, Ill. Foaia-ți merge pe adresa de sus. Nu știm ce-i pricina de n'o primești.

Vasile Pop, Miniș. Nu putem se răspundem oșebit la toți cîți ne trimit bani. Pentru „Eroii Noștri” trimite banii înainte și să scrii pe cupon pentru ce-i trimiți.

G. Kibelea Herepe. Așteptăm până în April.

Vasile Filimonescu. Foile lui G. Dima în America îi merg, dar numai numărul acesta, deoarece e în restanță pe anul trecut cu 11 cor. — și pe anul curent n'a plătit nimic. Trimiteți banii și nu le oprim.

Publicațiune.

Invăț pe ori și care, de a da pune egsamen pentru focar și Locomobil pe răspundere, care poate cel puțin documenta, că a făcut praxă cel puțin 7 luni ca focar și poate aduce și un document despre aceasta.

Szarka István

Lugoș. Barács ut Nr. 2.

Au ieșit de sub tipar

alte 10.000 exemplare din

„Calendarul Național” pe 1914,

după-ce cele dintii 40.000 toate ne-au trecut. Atragem luarea aminte a doritorilor de a avea la casa lor un Calendar, a cărui cetire îi umple sufletul de plăcere și de mîndrie românească, — să grăbească acum a cere din aceste Calendare, aștepta cîte le trebuiesc, — până mai sunt!

Și abonații noștri noi au drept a cere spre vindere, cu plata numai după vînzarea lor.

Faceți pe fiecare om, mai ales tineretul, să și cumpere un Calendar Național pe 1914, ca o carte ieftină și plăcută, care face cinste ori-cărei mese românești pe care se află, — și bibliotecii (dulapului cu cărți) a fiecărui cărturar!

În șirul nou de Calendare sunt și cîteva chipuri nouă, care în cele dintii nu se aflau.

Iacă o scurtă arătare a cuprinsului aestui Ccalendar. Afi în el: **9 mape** (harte) arătînd: cît a fost România nainte de ridicarea asupra Bulgariei și cît e azi, — apoi pe celelalte 5 state Balcanice pe fiecare: Turcia, Bulgaria, Sîrbia, Grecia și Muntenegru, arătîndu-le cît au fost și cît sunt azi!;

14 chipuri din mișcarea armatei române în Bulgaria;

12 chipuri din cele 4 orașe ale României-noue (din Cadrilater): Turtucaia, Balcic, Dobrici și Silistra;

4 chipuri din orașele-capitale ale Bulgariei și Serbiei;

tabloul ministrilor Țării, 9 inși, cari au hotărît ridicarea Țării și a ei mărire;

Capii armatei Generalissimul Ferdinand cu cei 5 generali cari au condus oștile în chip fulgerător în Bulgaria, făcînd-o pe asta să cadă la picioarele României, să o lase și să-și lărgească hotarele cît îi cere trebuința;

Carol și Olga, fiica Țarului ce se va logodi cu mîndrul Prinț român; apoi părinții lui Carol: Ferdinand și Maria; părinții Olgei: Țarul și Țarevna, și Moșii ocrotitori: Regele Carol și Regina Carmen Sylva;

Prințul Greciei, de care e vorbă să iee în căsătorie pe Princesa Elisabeta a României;

Pătimitorii noștri: Preotul Murășan din Moftin, părintele Mih. Ciurdariu din Dob, învățătorul Dariu Pop din Băsești, și redactorul Atanasiu Hălmăgean dela „Românul”;

Vlaicu, mult jelitul nostru șoim, cîntat în o frumoasă poezie ne-publicată până acum!

— Toate acestea și multe altele, de tot 84 chipuri, dintre care 26 tipărite în culoare albastră (vîndută) foarte frumoasă l, — le găsește bunul cetitor în prea frumosul „Calendar Național” pe 1914, însoțite de descrieri lămuritoare, foarte atrăgătoare.

Prețul: 40 fil. și 5 fil. porto. Cei-ce iau mai multe (dela 10 in sus) le capătă cu 20 fil. unul și își plătesc ei poșta!

Tot asemenea e gata și s'a espedat celor ce au trimis după el:

Calendarul glumeț „PĂCĂLICI”

plin de haz și de veselie, cu număroase chipuri sîrnițoare de ris. Prețul 30 fil. Vînzătorilor cu 20 fil.

Cele mai plăcute cărți populare.

Fiindcă mulți cetitori din popor ar cumpăra câte-o carte și nu prea știu care e mai potrivită pentru priceperea lor, — și fiindcă dragostea pentru carte numai prin aceea să poate hrăni în oameni, dacă cartea pe care au dat banii le face o plăcere care-i îndeamnă a avea și alta! — dăm aci câteva mănunchiuri de cărți alese.

1. Povești.	Alte.
Povești de I. Creangă, vol. I.	30
„ Moș Nichifor și alt., vol. II.	30
„ Stan Pățitul și alt., vol. III.	30
„ Harap Alb și alt., vol. IV.	30
„ Din copilărie, vol. V. și VI.	60
Fata Craiului din Cetini, poveste înversuri de G. Coșbuc	8
Fulger, pov. în vers., Coșbuc	10
Povești alese, de Andersen	30
Paserile noastre și legendele lor, de Fl. Marian	30
La gura sobii, de D. Stăncescu	30
Povești de Crăciun, foarte frumoase	30
Carte de chipuri fără chipuri, de Andersen, scurte istorii drăguțe	30
Poveștile Peleşului, de Carmen Sylva (Regina României) foarte frumoase	60
Povești, de frații Grimm, foarte frumoase	90
Ce n'a fost și nu va fi.	8
Piparuș Petru, de I. T. Mera	16
Tei legănat, etc.	16
Flori și Povești, de Dragoslav	20
Vlad și Catrina, poveste	10
Nustiu-Impărat, poveste	24
Viața și pildele lui Esop	30
Povestea celor 7 spînzurați, Andreev	30
Poveste, de Gogol	30
Povestea lui Ignat, de S. Moldovan	6
Căldărușa cu trei picioare, poveste	16
Scăpărătora, de Andersen	8
Păcălă în satului lui, poveste	20
Zina-Impărăteasă și peana ei aleasă	24
Legendele Românilor, povești minunate, de P. Ispirescu	1:50
Poveștile unchișului sfătos, de P. Ispirescu	1:50
Pe lângă vatră, de I. Adam	1:50
Povești Ardelenesti, de I. P. Reteganul, 5 cărticele cu 30 fil., toate laolaltă	2:50
Halima, sau 1001 nopți, 4 volume mari, câte cu cor. 1:60 un volum, toate:	6:—

Toate aceste cărți să capătă, pe lângă prețurile arătate mai sus, dela „*Librăria Naț.*” a dlui S. Bornemisa, Orăștie (Szász-város).

— Când trimiteți după 1—2 cărți, puneți peste prețul lor, și bani de postă, anume: la cărți mai mari (cele cu preț de 1 cor. ori mai scumpe), câte 20 fileri pentru una, la cele mai ușoare (cu 30—60 fil.) câte 5 fileri de una, și la cele mici de tot (de 20 fil.) de 10 fil., etc.), câte 2 fileri de una.

Librăria trimite cărțile, dar nu ia chezeșie că nu să pierd pe postă. Cele pierdute, nu le trimite a doua oară. Cel-ce vrea să fie sigur că nu să pierd, — să pună încă 25 fil., pentru a să da cărțile recomandat, asigurare că nu să pot perde.

Cine cere mai multe cărți, poate să nu pună bani de postă. că i-se trimite ca pachet neplătit, și plătește posta la scoatere.

Premiile revistei

„LUCEAFARUL”

Cu numărul dela 1 Ianuarie 1914 deschidem un nou abonament la revista „Luceafărul”. Ca în trecut, administrația revistei ofere și de data aceasta însemnate favoruri celor, cari plătesc abonamentul pe 1 an, sau 6 luni de zile, — până la 1 Februarie 1914.

Premiile-favoruri ce le oferim sunt pentru cei-ce ne vor trimite abonamentul pe un an întreg:

1. Oct. Goga: „Insemnările unui trecător” (sau G. Murnu: „Iliada”, sau I. Agibiceanu: „Arhanghelii”, roman).

2. Oct. C. Tăslăuanu: „Informații literare”.

3. O. Goga: „Poezii” (prem. de Academia română).

4. Elena Farago: „Versuri”.

5. 7 tablouri-stampe în colorii, de pictori italieni (sau 8 tablouri-stampe de N. Grigorescu).

În afară de aceste premii vor primi scoarțele pe 1913 cu prețul de 1 cor. 50 de bani în loc de 2 cor. 40 bani (trimitând prețul lor deodată cu abonamentul).

Cei ce ne vor trimite, până la 1 Februarie, abonamentul pe 6 luni au dreptul la 1 dintre premiile înșirate.

Pentru expediția premiilor să se trimită 70 bani (România 1 leu).

Cei ce ne vor face 4 abonamente pe 6 luni (*plătite înainte*) vor primi în afară de premiile înșirate (ce li se cuvin și abonațiilor, dacă trimit abonamentul până la 1 Februarie) — și colecția revistei noastre pe 1912 gratuit.

Abonamentul:

Ediție simplă

In Austro-Ungaria:

1 an 20 cor., 6 luni 10 cor.

Pentru preoți, învățători și studenți:

1 an 16 cor., 6 luni 8 cor.

In România și străinătate:

1 an 26 cor., 6 luni 13 cor.

Ediția de lux

In Austro-Ungaria:

1 an 26 cor., 6 luni 13 cor.

In România și străinătate:

1 an 32 cor., 6 luni 16 cor.

Revista „Luceafărul” va introduce pentru anul 1914 însemnate îmbunătățiri, cari se vor anunța în numerii viitori.

Admin. revistei „Luceafărul”

Sibiu (Nagyszeben).

(1189) 1—3

Anul I. și II. dn „BOBÎRNACI”

dînd câte un volum de 100 pagini, cu mii de glume, umor, satiră, — foarte producătoare de haz, — le avem legate în volume deosebite, pe care le vindem cu 35 cenți unul, trimis franco recomandat la America.

Administrația „Libertatea”

în ORĂȘTIE (Szászváros)

sau la **Librăria Națională**, tot aici.

RED STAR LINE

Linia Steaua Roșie

Antwerpen - Amerika.

Vapor regulat și direct între Antwerpen—New-York

și

Antwerpen—Boston.

Vapoarele societății sunt:

Lapland, Finland, Kroonland, Vaterland, Zeeland, Samland, Gothland, Marquette, Menominee, Manitou.

Comunicație la New-York în fiecare Sîmbătă, la Boston în tot a două Joie. Mai deaproape vă puteți informa la

Agentura

Red Star Line

Budapest, VIII. Köztetető ut 12-a

Telefon:

József 10—37

(1188) 1—16

Esarendare de pășune.

Oficiul parochial ev. din Mercurea (Erd. Szerdahely) comit. Sibiului, esarendează pășunatul ei în mărime de circa 430 jugăre pe timp de 6 ani și anume: din 1 Ianuarie 1914 până în 31 Decembrie 1919. Prețul strigării 3800 cor, iar vadiu 380 cor Licitațiunea va avea loc Sîmbătă, în 24 Ianuarie a. c., la 10 1/2 ore a m., în cancelaria primăriei comunale. Condițiunile de esarendare să pot vedea la oficiul parochial din Mercurea.

(1186) 1—2

Mercurea, în 6 Ianuarie 1914.

Prezbiteriul evangelic.

Căutăm arîndatori pentru

hotelul „Hebe” și hotelul Central, la băile din Singeorgiul-român, pentru anul 1914, eventual și pentru timp mai îndelungat.

Reflectanții să-și înainteze ofertele directorului nostru executiv Dr. Alexandru Pop avocat în Rodna-veche (Óradna).

„HEBE”

societate pe acții, Singeorgiul-român (Óláhsszentgyörgy).

(1181) 1—3

VINURI

vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	82	62
Rizling — — —	86	64
Roșu de Miniș — 1:10	1:00	
Carbenet — — 1:15	—	

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	—50
Rizling — — —	—52
Șiller — — —	—54

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. *Vase împrumutate pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantem:

PETRU BENEA,

(947) 22—

proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)

CASĂ DE VÎNZARE

O casă nouă, coperită cu țiglă, cu 3 încăperi, șură de zid, fințină, grădină cu pomărie, *e de vânzare* din mână liberă. — Mai de aproape a se informa la proprietarul

Zaharie Ilie lui Dănilă

econom Căstău

Kasztó, u. p. Szászváros.

(1168) 2—3

Compactor român

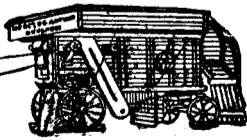
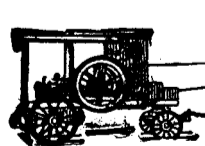
executînd lucrări de compactorie, dela cele mai simple până la cele mai fine, — legături de cărți pentru bibliotecă, broșuri, proto-coale pentru cancelarii, cărți de bănci legate în pînză, piele ori moleschin, trainic și fin, cu vig-nete simple ori aurite, —

— avem la Orăștie! Recomandăm celor ce au biblioteci private ori a societăților, să se adreseze pentru compactarea cărților din ele, dlui *Petru Ilieș*, compactor în Orăștie.

„AGRICOLA”, Intreprin. de mașini agricole și motoare BUDAPEST, V. Kőrál-utca 9.

Totfelul de uleiuri și curele!

Ce e bun e și ieftin!

Ce e bun e și ieftin!

Totfelul de articole tehnice!

Motoare de oleu brut originale șvediene și originale DIESEL, pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. Motoare de benzină și oleu brut pentru garnituri de traserat, cari funcționează în toată țara spre deplina îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit!

Prețuri moderate! Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

(1136) 11—12

Correspondență românească!

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște,
primește depuneri spre fructificare

cu 5 și 5¹/₂%

după mărimea sumei și termenul de abdicere.
Darea de interese o plătește institutul.

(1042) 27-40

DIRECȚIUNEA

Sz. 983/913. Kig.

Publicațiune de licitație.

Subscrisa primăriei comunale aduce la cunoștința publică, cumcă moara comună cu 2 roți a comunei Berény (Beriiu) se exarandea în 21 Ianuarie 1914 a. m., la 9 ore, prin licitațiune publică, care se va ținea în cancelaria notarială a notariatului Berény, pe timpul dela 21 Ianuarie 1914 — 31 Decembre 1919.

Prețul strigării ca arindă anuală 1200 cor.

Licitanții înainte de licitațiune au de a depune vadiu de 10% după prețul strigării, iar arindatorul la finea licitațiunii are de a depune încă cautiune sau în bani gata, sau în libel de depunere în valoare de 400 coroana.

Celelalte condițiuni se pot vedea în oarele oficioase în cancelaria notarială.

Berény, la 5 Ianuarie 1914.

Damian Rusand Iosif
notar. (1180) 1-2 primar.

Moară de vânzare.

Moara cu 2 petri a subscrișului și 1 scărmanătoare de lână, — minate cu motor de gaz sugativ (20 P. H.)

e de vânzare

din mână liberă.

Motor și mașini nouă, abia un an folosite.

Tot acolo casa și grădina ce se țin de moară, — sunt de vânzare.

Pentru informații mai deaproape și preț, a se adresa la proprietarul:

Avram Opreța
(1192) 1-3 in Rapoltul-mare
(Nagyrapolt, p. u. Hunyad m.)

Caut un candidat de avocat.

Dr. Ștefan Rozvany
advocat
1182 (2-2). Maros-Ilye

Publicare de licitațiune.

Antistia comună din Daneș (Dános) prin această vestește licitație publică, de esarindare ce se va ținea în 10 Faur 1914 n. a. m. la 8 ore peste moara sătească de făină, reparată în anul acesta, provăzută cu un iaz nou, pe termenul dela ridicarea în drept a licitației, până în 31 Decembre 1919.

Prețul de strigare 600 cor., din cari doritorii de a licita sunt datori a depune 10%. Oferte în scris încă se primesc cu vadiu corespunzător.

Condițiile de licitare și arindă se pot vedea în oarele oficioase în localul cancelariei notariale.

Daneș (Dános) în 15 Ianuarie 1914.

(1193) 1-1 Antistia comună.

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te-ai înșelat,
atunci cumpără-ți o sticlă de

SPIRT SĂRAT „HUNGARIA“

singurul adevărat și singurul care la expoziția din Paris a câștigat cel mai mare premiu: „Grand Prix Paris“.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și în toate farmaciile din țară.

(1150) 9-26

Mijloc sigur de trai

va dobîndi acela, care-mi va cumpăra crișma și prăvălia cu circulație anuală de circa 55 până la 60.000 cor. — Situație favorabilă. Linia Hațeg-Caransebeș.

Adresa la Administrația foii noastre. (1176) 4-10

Călbeaza

la oi și vite mari, boi și vaci se vindecă numai prin medicina probată a apotecarului SIMION ONICIU din Abrud (Abrudbánya).

O doză (porție) pentru o oaie costă 60 fileri.

O doză (porție) pentru vite mari, 3 cor.

Onor public e rugat, ca dintr'o comună să se unească mai mulți la o comandă, căci plata poștei le vine așa mai ieftin. La comanda peste 100 cor, jumătate din preț să se trimită înainte. Comanda de probă nu se trimite mai puțin decît pentru 10 oi.

Comandele să pot face numai dela inventatorul medicinei:

SIMEON ONICIU,

(1172) 4-5

apotecar în Abrud (Abrudbánya).

Scrisori de mulțumită:

Medicina pentru călbează a primite și am probat-o, după cum se vede are efect. Totodată vă rog a-mi trimite acuma pentru o sută oi.

Idiceș, la 10 Decembre 1913.

Cu teată stima

MICHAEL COVRIG m. p.
prim. comună.

St. die apotecar! Medicina ce am comandat-o de probă contra călbezei la oi, am probat-o și-am aflat-o de bună, căci am tăiat din oi, m'am convins că călbeaza în ficat era moartă.

Te rog deci mai trimite-mi pentru 30 oi.

Offenbata, 23 Dec. 1913.

ION MLADIN m. p.
măcelar.

Deoarece cu leacul în contra călbezei ce-am procurat dela Dvoastră, am probat cu 10 oi, și dovedindu-se de foarte bună Am tăiat una după două săptămîni dela folosință și n'am mai găsit în ea decît 6 fire și în alta moartă, de aceea vă rog încă pentru 30 oi, cît mai în grabă.

Semostelko, 29 Dec. 1913.

IOAN FRÂNCU m. p., com.

St. Die. Mă rog a-mi trimite medita de probă pentru călbează la 17 oi.

Memorod-Daroes, 30 Novemb. 1913.

GEORGE SERACU m. p.
Nr. 207.

Vă rog a-mi mai trimite medicina contra călbezei, pentru 43 cor. 80 fl.

Memorod-Daroes, 14 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

Binevoști a-mi trimite medita contra călbezei pentru 55 oi.

Homorod-Daroes, 22 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

Binevoști a-mi mai trimite din medicina contra călbezei încă pentru 3 de oi.

Homorod-Daroes, 24 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

Vă rog binevoști a ne mai trimite pentru suma de 45 cor 60 fl. medita contra călbezei.

Homorod-Daroes, 27 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

St. Die! Medicina contra călbezei folosită până acum, a succes foarte bine. Medicina, precum se vede, are mare efect. Am tăiat din oile la care le-am dat, în una nu am aflat nici un fir de călbează și ficatul ca de mie de frumesc, cu toate că știu sigur a înaintea de a folosi medicina a avut călbează destulă, în una însă a mi fost cîteva fire. Te rog mai trimite-mi pentru 15 oi.

Kozmatelko, 29 Dec. 1913.

NFAGOE ROȘCA m. p.
arindator

Telegrame:

Se ne trimiți medicina și globul pentru 508 oi.

O p o v a, (Toronto) XII-15 1913.

IOSIF CRISAN.

Vă rog a-mi trimite cu reînțoar cerea poștei încă pentru o sută oi.

Idiceș, Dec. 1913.

MIHAI COVRIG m. p.
prim. comună.

Înainte de a-ți procura

VIE,

VIN

altoi și plante de lux, în interesul dtale cere catatogul nostru cel mai nou ilustrat, care pentru toți conține multe lucruri folositoare

Adresa punctuoasă

SZŐCS SÁNDOR fia

szőlőoltvány-telep és bortermelő r. t.

BIHARDIÓSZEG

(1167) 4-18

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit leac contra tusei

KAISER

Caramele

pectorale

cu cel „3 brazii“.

Milioane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, a gaturaiului, a flegmei și a tusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ., scrise de medici și particulari, garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și de 40 fileri, și în doze de 40 fileri:

în Orăștie la Apoteca N. VLAD (Demeter),

în Dobra la Apoteca W UNBERATH,

și în alte apotece.